

Podujatia slovakistov v akademickom roku 2014/2015

Katedra slovenského jazyka a literatúry PF UJS zorganizovala v akademickom roku 2014/15 tieto akcie:

23.-24. októbra 2014

Pri príležitosti 20. výročia založenia Katedry stredoeurópskych štúdií na Karlovej Univerzite sa zorganizovalo medzinárodné stretnutie *Podoby vysokoškolskej slovakistiky* v Prahe.

Na tomto podujatí Dr. Sándor János Tóth, PhD. prezentoval činnosť Katedry slovenského jazyka a literatúry PF UJS: predstavil personálne pomery, študijný plán, vedecký výskum, projekty, publikácie, život katedry. Podarilo sa upevniť kontakty so zastúpenými slovakistickými pracoviskami. Obecenstvo tvorili predstavitelia slovakistiky takmer z celej strednej Európy.

11. novembra 2014

Do Týždňa vedy a techniky sme sa zapojili pozvanou prednáškou v Szinnyeiho knižnici. Dr. Gábor Horváth, PhD., historik cirkvi zo Segedína prednášal s názvom „*In hoc signo*“ o pôvode dvojkríža v stredovekom Uhorsku.

Dvojkríž dostal v rôznych historických obdobiach inú náplň. Jeho zobrazenie pochádza podľa slovenských heraldikov od Bela III., z r. 1190, neskoršie ho začali omylom používať ako symbol Horného Uhorska, lebo sa často vyskytoval v tamojších mestských erboch.

Na druhej strane, najstaršia zachovaná uhorská kráľovská vlajka, zobrazujúca dvojkríž, symbolizuje nie časť krajiny, ale celé Uhorsko. Stanovisko slovenských a maďarských historikov sa zhoduje v tom, že dvojkríž sa prevzal ako symbol moci z Byzancie. Je symbolom mnohých miest aj národov, ale ako symbol štátu sa používa iba na Slovensku a v Maďarsku.

Interpretácia trojvršia (Tatry, Matra, Fatra) pochádza zo 16. storočia. Pôvodne sú symbolom Golgoty. Dvojkríž je v takej súvislosti symbolom víťazstva Krista nad zlom. Dvojkríž používali pri kresťanských nájazdoch do Svätej Zeme s heslom „*In hoc signo vinces*“, t. j. „V tomto znaku vyhráš“. Tento pôvodne kresťanský symbol má rôzne neskoršie atribúty a obsahy, ktoré nie je možné bagatelizovať, no vždy treba upozorňovať na pôvodný význam.

O exkurzii v Budapešti **12. novembra 2014** písala študentka Lucia Valentová (SJ-NJ, Bc 1. ročník) takto:

Exkurzia v Budapešti bola veľmi zaujímavá. Boli sme v Celokrajinskej knižnici Széchenyiho.

Eszter Kovács nám prednášala o stredovekých knihách. Väčšinou boli písané gotickým písmom. Nevedeli sme ich prečítať, len niektoré slová. Boli tam knihy aj vo východoslovenskom nárečí, písané väčšinou maďarskou abecedou (namiesto ň bolo

ny atď.). Potom sme sa presunuli do Apponyho sály, kde sme mali možnosť vidieť ďalšiu zbierku historických kníh. Po programe v knižnici pán docent Ivan Halász nám ukázal slovenské pamätihodnosti v cente mesta. Navštívili sme evanjelický kostol, v ktorom pôsobil Ján Kollár ako farár. V Pešti mali Slováci jediný evanjelický kostol. Videli sme Bobulov dom. Bobula bol druhý najznámejší staviteľ v Budapešti t. č.

Nádor daroval Slovákom pozemok, na ktorom sa nachádzal evanjelický kostol s farou. Ten však predali Nemcom. Neskôr tu pôsobil Bachát – proštúrovsky básnik – ako farár. Neskôr v tomto dome bolo akési múzeum východného umenia – ten však zanikol a teraz je tam len veža zo starého kostola a celé je to tam spustošené. Videli sme aj divadlá či tzv. Lutherov Dom.

V dňoch **19.-21. marca 2015** PaedDr. Patrik Šenkár, PhD. absolvoval zahraničnú pracovnú cestu v rumunskom Nadlaku, kde prebiehala medzinárodná vedecká konferencia s názvom V tvorivej symbióze medzi Slovenskom a Dolnou zemou. Zároveň sa zúčastnil aj odovzdávania Ceny Ondreja Štefanka. Na spomínanej konferencii predniesol referát s názvom Básnické výpovede nadlackej Constance ako pylóny tvorivej symbiózy. Tento text následne bude aj publikovaný v konferenčnom zborníku v tlačenej podobe. V rámci tejto pracovnej cesty si pán doktor Šenkár zintenzívil kontakty s niektorými významnými odborníkmi v rámci skúmania problematiky dolnozemskej slovenskej literatúry, ktorej sa permanentne venuje vo svojej vedeckej práci. Týmito atribútmi sa vlastne potvrdil kontakt, ktorý bol uvádzaný aj v názve konferencie ohľadom tvorivej symbiózy.

4.-9. mája 2015 cestoval Dr. Sándor János Tóth, PhD. v rámci mobility Erasmus do Veľkého Varadína (Oradea, Rumunsko). Prednášal na Kresťanskej univerzite Partium o týchto témach:

- Slovensko-maďarsko-nemecké jazykové kontakty,
- Kontaktovej lingvistiky a jazykový obraz sveta,
- Interferenčné javy v maďarčine na Slovensku a v Rumunsku,
- Slováci v Rumunsku a v Maďarsku.

Nadväzoval sa odborné aj pracovné kontakty, niektoré publikácie PF UJS sa dostali do knižnice partnerskej inštitúcie.